

YTTRANDE
ID-nummer: U2017/03537/GV

2017-11-22
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Ökade möjligheter till grundläggande behörighet på yrkesprogram och ett estetiskt ämne i alla nationella program

Sveriges Vägledarförening (SVF) har fått möjlighet att ge sitt yttrande över Ökade möjligheter till grundläggande behörighet på yrkesprogram och ett estetiskt ämne i alla nationella program

Behörighet

Grundläggande behörighet på alla nationella gymnasieprogram kan öka intresset för yrkesprogrammen. En elev bör göra ett aktivt val innan årskurs 1 avslutas om de vill och ska läsa grundläggande behörighet eller ej. Eleven har då fått läsa in Engelska 5 och Svenska 1/Svenska som andra språk 1 som krävs för examen för yrkesprogram och kan då göra en bedömning om de vill in den grundläggande behörigheten. Annars kan en risk vara att elever systematiskt väljer bort grundläggande behörighet i årskurs 2 vilket medför ökad arbetsbelastning för SYV i form av flera skräddarsydda individuella lösningar från högskolebehörighet.

SVF har diskuterat om elever på yrkesprogrammen enligt förslaget kommer att välja bort den grundläggande behörigheten så att det ungefär motsvarar den andel elever som idag läser till. Frågeställningen vi diskuterat är om förslaget är kosmetiskt eller inte, och hoppas få klarhet i det, innan förslaget sjesätts.

SVF förordar starkt att elever på yrkesprogrammen skall få läsa till en särskild behörighet på vuxenutbildningen, utan att de hamnar i urvalsgrupp 2/kompletteringsgruppen, eftersom den grundläggande behörigheten ger väldigt begränsade studievägar till högskolor och universitet. Annars är risken att yrkesprogrammen aktivt kommer att väljas bort av studiemotiverade elever i en stor omfattning.

Estetisk verksamhet

Fördelar som OECD och EU talar om som nyckelkompetenser är skapande, innovation, kreativitet och entreprenörskap. Något som estetisk verksamhet kan utveckla och stimulera, ett förslag som SVF stödjer.

Sveriges Vägledarförening

Sveriges Vägledarförening (SVF) verkar för att stärka och utveckla studie- och yrkesvägledningen och för att arbetet skall präglas av professionalitet och god etik. Föreningen organiserar alla med intresse av studie- och yrkesvägledning.

Som medlem ansluter du dig till föreningens målsättning.

www.vagledarforeningen.se

www.facebook.com/vagledarforeningen

Konsekvenser

I kapitel 8 finns studie- och yrkesvägledare inte nämnda som profession och vår inverkan, vilket vi beklagar. Vi ser att förslaget i sin helhet kan innebära reduceringar av den grundläggande behörigheten, en ökad andel studerande i fortsatta eftergymnasiala studier och diskussioner i samband med att behörigheter.

Anställningsvillkoren kommer att förändras för SYV. Exempelvis deras arbetsbelastning med eventuellt ökad trafik till yrkesprogrammen. Från grundskola, gymnasium till kommunala aktivitetsansvaret och vuxenutbildning.

Sveriges Vägledarförening efterfrågar en ordentlig utredning gällande orsaken till det minskade intresset för yrkesprogrammen som nämns i kapitel 3, ss. 27-28. Innan det görs en förändring av programstrukturen, som i vissa fall kan innebära 300 poäng mer än ordinarie studieplansupplägg, vill vi att det noga undersöks om det kommer att öka ett flöde till yrkesprogrammet: Det blir trots allt fler kurser och ökad poängmassa i jämförelse för samma grundläggande behörighet som ges idag. Skillnad är dock att med dagens system behöver eleven läsa max 100 poäng utöver ordinarie programstruktur för att få en motsvarande behörighet.

SVF ser både för- och nackdelar med att den grundläggande behörigheten ska vara frivillig. För en ökad likvärdighet, ett livslångt lärande och ett aktivt medborgarskap anser vi att de fördjupade kunskaperna i svenska och engelska är essentiella. På den grunden bör Svenska/Svenska som andraspråk 2 och 3 samt Engelska 6 vara en del av de gymnasiegemensamma kurserna – till skillnad från förslaget där dessa kurser ska förläggas på programfördjupning och det individuella valet. Samtidigt ser SVF en risk att elever kan slås ut. Framförallt de elever som aktivt val ett yrkesprogram i förmån för färre teoretiska ämnen.

Elever som avslutar yrkesprogram idag är inte fullärda enligt branschens kriterier, de behöver ofta kompletta med timmar i form av kurser eller arbetstimmar (exempelvis frisör mot gesällbrev, bygg och lärlingsboken). De utökade 200-300p som är i enighet med förslaget bör inte rymmas inom 2500p utan läggas som en eftergymnasial modul inom exempelvis Yrkeshögskolan eller som lärlingstimmar.

En annan aspekt som SVF kan se är att förslaget riskerar att göra gymnasiet mer svåröverskådligt för både elever och föräldrar. Att behöva sätta sig in i de olika valmöjligheterna som föreslås samt att förstå skillnader gällande poäng mellan olika yrkesprogram kan bli mycket svårt för eleven. Vad som gäller kring grundläggande behörighet för yrkesprogram sedan GY11 infördes har visat sig tillräckligt svåröverskådligt för att missuppfattningar och feluppgifter ska ha spridit sig bland elever och föräldrar till yrkesprogrammets nackdel. Frågan är då hur en reform där eleverna genom ett flertal olika val kan välja att läsa 2500, 2600, 2700, eller 2800 gymnasiepoäng för att få grundläggande behörighet, samt med variationer mellan de olika yrkesprogrammen, ska bli överskådlig och förenkla för elevernas valmöjligheter.

Sveriges Vägledarförening

Sveriges Vägledarförening (SVF) verkar för att stärka och utveckla studie- och yrkesvägledningen och för att arbetet skall präglas av professionalitet och god etik. Föreningen organiserar alla med intresse av studie- och yrkesvägledning.

Som medlem ansluter du dig till föreningens målsättning.

www.vagledarforeningen.se

www.facebook.com/vagledarforeningen

För grundskolan kan en konsekvens av ännu mer svåröverskådligt system bli behov av ökade resurser till SYV. Utan någon reglerad tid för SYV och allmän gymnasieinformation går det inte att säkerställa att elever får den information och det stöd som behövs för att sätta sig in i sina ökade valmöjligheter.

Tidiga avhopp

Om studieplanen utökas till 2800p så ökar risken för tidiga skolavhopp. Medför ökad belastning på kommunala aktivitetsansvaret.

Sveriges Vägledarförening ser överväldigande fördelar med förslaget, även om det finns en viss kluvenhet till om yrkesprogrammets status ökar respektive hur olika elevgrupper gynnas eller slås ut mot en högre kostnad i form av fler kurser och ökad stress.

Hanna Grinde, Volkan Serengil och Paola Lineo Romero
För Sveriges Vägledarförening

Sveriges Vägledarförening

Sveriges Vägledarförening (SVF) verkar för att stärka och utveckla studie- och yrkesvägledningen och för att arbetet skall präglas av professionalitet och god etik. Föreningen organiserar alla med intresse av studie- och yrkesvägledning.

Som medlem ansluter du dig till föreningens målsättning.

www.vagledarforeningen.se

www.facebook.com/vagledarforeningen